

σαυρούς τῶν Μυκηνῶν, καὶ μὲ ἄλλα τῆς αὐτῆς γιγαντιαίας ἀρχιτεκτονικῆς ἐρείπια. Οἱ χωρικοὶ ὀνομάζουσι αὐτὸ τοῦ Δράκου τὸ Σπίτι, νομίζοντες, ὅτι οὐδεὶς εἰμὴ ἀνδρειωμένος τις ἢ γίγας ἦτον εἰς κατάστασιν νὰ σηκώσῃ τοιοῦτου βάρους πέτρας. Ἡ δὲ μεμονωμένη καὶ δύσβατος θέσις διέσωσε τὸ μοναδικὸν τοῦτο οἰκοδόμημα ἀπὸ τὸν γενικὸν τῶν πλείστων ἀρχαιοτήτων ἀφανισμόν. Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ ἀποσιωπήσω, ὅτι ἤκουσα παρὰ κατοίκων τινῶν τῆς Καρύστου τὴν γνώμην, ὅτι ἤθελεν εἶσθαι καλὸν νὰ μεταβληθῇ ὁ ἔθνηκός νὰ εἰς ἐκκλησίαν τοῦ Προφήτου. Φανερόν εἶναι, ὅποια βλάβη ἤθελε προκύψῃ ἐκ τῆς τοιαύτης μετασκευῆς· ὅθεν καὶ ἐλπίζομεν, ὅτι τὸ θαυμαστὸν τοῦτο τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων λείψανον, ἀροῦ διεπέρασεν εὐτυχῶς τὴν καταστρεπτικὴν τῶν αἰῶνων δύναμιν, θέλει μένειν ἀκέραιον καὶ ἄθικτον καὶ εἰς τὰς σημερινὰς ἡμέρας, καθ' ἃς μάλιστα αὐξάνει πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἡ φροντίς διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἀρχαιοτήτων.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 6 Νοεμβρίου, 1842.

ΕΡ. ΟΥΑΕΡΙΧΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΥΘΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ.

Ὁ ΠΥΘΜΗΝ τῆς θαλάσσης φαίνεται ὅτι ἔχει ἀνωμαλίαν, ὡς ἡ τῶν ἠπειρῶν ἐπιφάνεια. Ἄν ἐξηραίνετο, ἤθελε παραστήσειν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν κοιλάδας καὶ πεδιάδας. Πανταχοῦ καλύπτουσιν αὐτὸν ἀπειροπληθῆ ὄστρακόδερμα, μετὰ τῆς ἄμμου συμμιγμένα. Ὁ πυθμὴν τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου συνίσταται ἀπὸ συμπαγῆς στρώμα κογχῶν, ἑκατοντάδας ποδῶν τὸ πάχος. Περίφημός τις δύτης, καταβάς εἰς τὸν πορθμὸν τῆς Μεσσηνίας, εἶδεν ἐκεῖ μετὰ φρίκης τερατώδεις πολυπόδας, προσκολλημένους εἰς τὰς πέτρας, τῶν ὁποίων οἱ βραχίονες, ποδῶν τινῶν ἔχοντες μῆκος, ἦσαν ἀρκετοὶ νὰ πνίξωσιν ἄνδρα. Εἰς πολλὰς θαλάσσης δὲν βλέπει ἄλλο τι ὁ ὀφθαλμὸς εἰμὴ στιλπνόν, ἀμμόδη, ἐπίπεδον πυθμένα, ἐκτείνονμενον ἑκατοντάδας μιλίων χωρὶς πινος παρεμπιπτοντος ἀντικειμένου. Εἰς ἄλλας δὲ, ἐξαιρέτως εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν, εἶναι πολὺ διαφορετικὰ· ὀλόκληρος ἢ ἐκτεταμένη αὕτη τῶν ὑδάτων κοίτη εἶναι κυρίως ὄσος ὑποθαλασσίων φυτῶν καὶ κοραλίων, σχηματισθέντων ἀπὸ ἔντομα πρὸς κατοικίαν των, καὶ οὐκ ὀλίγον ἐνίοτε ἐξηπλωμένων. Ἐνταῦθα βλέπονται σπόγγοι, βρύα, θαλασσίοι μύκητες, καὶ ἄλλα διάφορα, πᾶν μέρος τοῦ πυθμένου καλύπτοντα. Ἡ κοίτη πολλῶν μερῶν τῆς θαλάσσης πλησίον τῆς Ἀμερικῆς παριστάνει διαφορετικὸν μὲν, ὠραϊότατον ὅμως θέαμα. Ταύτην καλύπτουσι φυτὰ, ἅτινα κάμνουν αὐτὴν νὰ φαίνεται γλοερά ὡς λειμῶν· ὑποκάτω δὲ βλέπονται χιλιάδες γελωνῶν καὶ ἄλλων

θαλασσίων ζώων βοσκομένων ἐπ' αὐτῶν. Εἰς τινὰ μέρη τῆς θαλάσσης δὲν εὐρέθη ἀκόμη πυθμὴν, ὑπάρχει μ' ὄλον τοῦτο.

Τὰ ὄρη τῶν ἠπειρῶν φαίνεται ὅτι ἀναλογοῦσι μετὰς καλουμένας ἀβύσσους τῆς θαλάσσης. Τὰ ὑψίστα ὄρη δὲν ἀνυψοῦνται ὑπὲρ τὰς 25,000 ποδῶν· λογαριάζοντες δὲ καὶ τὰ τῶν στοιχείων ἀποτελέσματα, ὑποθέτουσι ὅτι ἡ θάλασσα δὲν ὑπερβαίνει 36,000 ποδῶν κατὰ τὸ βάθος. Ἄγγλος τις μετεχειρίσθη, εἰς τὸν Βόρειον Ὀκεανόν, βαρυτάτην βολίδα, ἔχουσαν προσδεδεμένον σχοινίον 2,100 πηχῶν τὸ μῆκος, καὶ δὲν εὐρήκε τὸν πυθμένα. Ἄλλος δὲ τις, πλοίαρχος, δὲν εὐρήκε πυθμένα εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γροιλλανδίας μετὰ σχοινίον 1,200 ὀργυιῶν, ἦτοι 3,200 πηχῶν. Κατὰ τὸν Λαπλάς, τὸ μέσον βάθος αὐτῆς εἶναι περὶ τὰ δύο μίλια· ὅθεν, ἂν ὑποθέσωμεν ὀρθοὺς τοὺς γενικῶς παραδεδεγμένους ὑπολογισμοὺς περὶ τῆς ἀναλογίας τῆς ἐκτάσεως τῶν ὑδάτων πρὸς τὴν ξηρὰν, ἡ θάλασσα συνίσταται ἀπὸ διακόσια ὀγδοήκοντα ἑκατομμύρια κυβικῶν ποδῶν ὕδατος.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ. (Ἰδε σελ. 192 τοῦ ἔκτ. τόμ.)

ΕἶΔΟΜΕΝ ἤδη ὅτι τὸ Σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, καὶ ὅτι ἡ σύστασις αὐτοῦ εἶναι σύγχρονος μετὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου. Ἀπὸ τὴν πρώτην σχεδὸν σελίδα τῆς θεοπνεύστου ἱστορίας τοῦ Μωϋσέως μακρόχρονον ὅτι ἐν ἀρχῇ δύο τινὰ προσδιώρισεν ὁ πανάγαθος Δημιουργὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον, τὸ Σάββατον καὶ τὸν γάμον, ἀμφοτέρω ἀναμφισβότως ὄλην ἀφορῶντα τὴν ἀνθρωπότητα, ἐν παντὶ τόπῳ καὶ χρόνῳ, μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος.

Τίνι τρόπῳ ἐφύλασσαν τὸ Σάββατον οἱ ἀρχαῖοι πατριάρχαι, δὲν γνωρίζομεν· ἀλλ' ἐκ τῆς διακεκριμένης εὐσεβείας των ἐμπορεῖ τις εὐλόγως νὰ συμπεράνῃ ὅτι οὐδ' εἶχον λησμονήσειν, οὐδὲ παρημέλουν τὸ ψυχωφελὲς τοῦτο καθεστῶς. Φαίνεται μ' ὄλον τοῦτο σχεδὸν βέβαιον, ὅτι οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν Αἰγύπτῳ μακροχρονίου παροικίας των, ὑπὸ τὴν τυραννίαν σκληροῦ βασιλέως, παρ' ὀλίγον τὸ ἐλησμόνησαν. Καὶ τῶντι πᾶσον εὐκόλως ἠδύνατο ἡ τοιαύτη ἡμέρα νὰ ἐκφυγῇ τῆς μνήμης των, ἐνῶ οἱ ἀσπλαγχνοὶ ἐργολογῶνται ἐβιάζον αὐτοὺς εἰς τὰς ἐργασίας των, καὶ δὲν κατέπαυον τοὺς κόπους των ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ ἑαυτοῦ; Εὐθύς ὅμως ὅτε ἐξῆλθον τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἡ θέσις αὐτῶν ἐσυγγώρει νὰ φυλάττωσι τὸ Σάββατον, ἔλαβον τὴν ἐντολὴν νὰ ἐνθυμῶνται καὶ νὰ ἀγιάζωσιν αὐτά. Ἐκτοτε δὲ μέχρι τῆς ἐλευσεως τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἀπαντῶμεν ἀναριθμητὰ χωρία εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, ἅτινα μᾶς εἰδοποιοῦσι περὶ τῆς τηρήσεως ἢ τῆς βεβηλώσεως τῆς ἀγίας αὐτῆς ἡμέρας.

Ποτὲ ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν ὑπεδήλωσεν ὅτι ὁ γάμος ἐπρεπε νὰ καταργηθῇ· ἐξ ἐναντίας, ἐπεκυρώσεν αὐτὸν παρευ-

ρεθεις εις τον εν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας γάμον, και μεταβαλὼν τὸ ὕδωρ εις οἶνον. Ὡσαύτως, ποτὲ δὲν ὑπεδήλωσαν ὅτι τὸ Σάββατον ἔπρεπε νὰ καταργηθῆ, ἀλλὰ μάλιστα ἐφυλάττεν αὐτὸ μετὰ τῶν μαθητῶν του. Καθὼς ἐδίδαξε τοὺς ὀπαδοὺς αὐτοῦ ποῦς ἦτον ὁ ἐξ ἀρχῆς σκοπὸς τοῦ γάμου, ἢ διὰ βίου ἔνωσις ἀνδρὸς και γυναικὸς, κατακρίνας οὕτω τὴν πολυγαμίαν και τὴν παλλακείαν, ταυτοτρόπως ἐδίδαξεν αὐτοὺς ποῦς ἦτον ὁ σκοπὸς τοῦ Σαββάτου: διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, διὰ τὴν κοσμικὴν και πνευματικὴν αὐτοῦ ὠφέλειαν.

Κατ' ἀρχὰς ὁ Θεὸς διόρισε και ἡγίασε τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ὡς τὸ Σάββατον· αὕτη δ' ἐφυλάσσετο ἕως οὗ ὁ Χριστὸς ἦλθεν, ἕως οὗ κατηργήθη ἡ παλαιὰ οἰκονομία, ἕως οὗ ἀνηγέρθη ἐπὶ γῆς ἡ βασιλεία τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν.

Ἐκτοτε ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος καθιερώθη ὡς τὸ Χριστιανικὸν Σάββατον. Ἐρωτᾷ δέ τις, Πόθεν ἡ μεταβολὴ αὕτη; Ἡ ἀπόκρισις εἶναι και εὐκολος και φυσικὴ. Τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἐτελείωσεν ὁ Θεὸς τὴν δημιουργίαν, και ἀνεπαύθη ἀπ' ὅλα τὰ ἔργα του, και ἡγίασε τὴν ἡμέραν αὐτὴν πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ ἐκπληκτικοῦ ἔργου του. Κατὰ δὲ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἀνέστη ὁ Χριστὸς, και συντέλεσε τὸ θαυμαστὸν ἔργον τῆς τοῦ κόσμου ἀπολυτρώσεως. Ἡ ἡμέρα λοιπὸν αὕτη ἐφυλάχθη ἔκτοτε ὑπὸ τῶν μαθητῶν του ὡς τὸ Χριστιανικὸν Σάββατον. Τὸ παράδειγμα τῶν θεοπνεύστων Ἀποστόλων διδάσκει ἡμᾶς νὰ φυλάττωμεν ταύτην μᾶλλον ἢ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος. Τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἀναγινώσκομεν ὅτι συνήχθησαν οἱ μαθηταὶ « κλάσαι ἄρτον, » ἢ μὲ ἄλλας λέξεις νὰ μεταλάβωσι τοῦ Κυριακοῦ δεῖπνου. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραψε πρὸς τὴν ἐν Κορίνθῳ ἐκκλησίαν νὰ κάμνωσι τὴν λογίαν τὴν εἰς τοὺς ἀγίους, τουτέστι τὴν χρηματικὴν σύναξιν τὴν πρὸς βοήθειαν τῶν ἐνδεῶν Χριστιανῶν, κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος, καθ' ἣν, ἀναμφιβόλως φυλαττομένην ὑπ' αὐτῶν ὡς τὸ Σάββατον, συνήρχοντο πρὸς λατρείαν τοῦ Ὑψίστου.

Μολονότι ἡ ἡμέρα μετεβλήθη, ὁ σκοπὸς μ' ὅλον τοῦτο τοῦ Σαββάτου διαμένει ὁ αὐτὸς, ὅποῦς ἦτο κατ' ἀρχὰς, και εἶναι οὐχ ἦττον καθῆκον ἡμῶν νὰ ἐνθυμώμεθα και νὰ ἀρχίζωμεν αὐτὸ, παρὰ τῶν πρώτων ἡμῶν γονέων ἐν τῷ κήπῳ τῆς Ἐδέμ, και τῶν Ἰουδαίων μέχρι τῆς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐλευσεως. Εἰς τὸ τέλος τοῦ νῆ. κεφαλαίου τῶν προφητειῶν τοῦ Ἡσαίου εὐρίσκομεν τὴν ἐπομένην ἀξιοσημείωτον περιγραφὴν τῶν ἀγαθῶν, ὅσα ἤθελον δαψιλεῖσθαι εἰς τοὺς εὐσεβεῖς αὐτὸ φυλάσσοντας:—

Ἐὰν ἀποστρέψῃς τὸν πόδα σου ἀπὸ τοῦ Σάββατου, ἀπὸ τὸ νὰ κάμνῃς τὰ θελήματά σου εἰς τὴν ἀγίαν μου ἡμέραν, και ὀνομάζῃς τὸ Σάββατον τρυφήν, ἀγίαν ἡμέραν τοῦ Κυρίου, ἐντιμον, και τιμᾶς αὐτὸ, μὴ ἀκολουθῶν τοὺς ἰδικούς σου δρόμους, μηδὲ εὐρίσκων εἰς αὐτὸ τὸ ἰδικόν σου θέλημα, μηδὲ λαλῶν τοὺς ἰδικούς σου λόγους, τότε θέλεις εὐφραίνεσθαι εἰς τὸν Κύριον· και ἐγὼ

θέλω σὲ ἱπεύσειν ἐπάνω εἰς τοὺς ὑψηλοὺς τόπους τῆς γῆς, και θρέψει μετὰ τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρὸς σου Ἰακώβ· διότι τὸ στόμα τοῦ Κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

Ἐὰν τοιαῦτα ἀγαθὰ ἐμελλον ν' ἀπολαύσωσιν οἱ τὸ Σάββατον φυλάσσοντες ὑπὸ τὴν ἀρχαίαν οἰκονομίαν, δὲν ἐμποροῦμεν εὐλόγως νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι θέλουν ἀξιώσθην ἔτι μεγαλύτερων οἱ εὐσεβεῖς ἐνθυμούμενοι τὸ Χριστιανικὸν Σάββατον πρὸς τιμὴν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, και ὡς καιρὸν ἀγίας καταπαύσεως, ὡς ἡμέραν εὐσεβοῦς μελέτης, δημοσίου και μερικῆς λατρείας, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὡς ἐποχὴν δωρηθεῖσαν εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ προετοιμάζῃται διὰ καλύτερον κόσμον;

ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΔΙΑΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΕΩΝ.

Τῆς μεγάλης σοφίας και προνοίας τοῦ Παντοκράτορος εἶναι ὅτι διέταξεν οὕτω τὰς διαθέσεις και κλίσεις τῶν ἀνθρώπων, ὥστε και διαφόρους τέχνας νὰ μετέρχωνται, και διαφόρους ἡδονὰς νὰ ἐπιθυμῶσιν. Οἱ μὲν ἀγαπῶσι τὴν διὰ χειρὸς ἐργασίαν, οἱ δὲ τὴν νοητικὴν ἐνασχόλησιν· ὁ μὲν θέλει τὴν ξηράν, ὁ δὲ τὴν θάλασσαν· οὗτος δίδεται εἰς τὴν γεωπονίαν, ἐκεῖνος εἰς τὸ ἐμπόριον· ὁ μὲν γίνεται ἀρχιτέκτων, ὁ δὲ ῥάπτῃς· ὁ μὲν ἀλιεὺς, ὁ δὲ ποιμὴν· και εἰς τὰς ἐλευθερίους τέχνας, ὁ μὲν ἀκολουθεῖ τὴν δέσποιναν τῶν ἐπιστημῶν, τὴν θεολογίαν, ὁ δὲ τὴν νομικὴν, εἴτε πολιτικὴν, εἴτε ἀστυκὴν· ἄλλος δὲ τις καταγίνεται εἰς τὴν ἐρευναν τῶν ἀποκρύφων τῆς φύσεως, και εἰς τὴν θεωρίαν και πρᾶξιν τῆς ἰατρικῆς· και ἐκάστη τούτων ὑποδιαιρεῖται εἰς πολλὰ διάφορα εἶδη. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει και ὡς πρὸς τὰς ἡδονὰς· ὁ μὲν χαίρει ἀκολουθῶν τὸν ἱέρακα και τὸν κυνηγετικὸν κύναν· ὁ δὲ ἀκροαζόμενος τὴν ἐναρμόνιον μουσικὴν· ὁ μὲν θεωρεῖ τὸν κῆπον αὐτοῦ ὡς παράδεισον, και ἀγάλλεται βλέπων θάλλοντας τοὺς ὠραίους ὑακίνθους του, ὁ δὲ εὐχαριστεῖται εἰς ἐκλεκτὴν βιβλιοθήκην· οὗτος ἀγαπᾷ τὸ ποτήριον, ἐκεῖνος τὸ τόξον, ἄλλος ἡδύναται ἐν ὑπομονῇ καλαμιδεύων. Διότι βέβαια, ἀν ἅπαντες μετέρχοντο μίαν και τὴν αὐτὴν τέχνην, ἢ ἐδίδοντο εἰς μίαν και τὴν αὐτὴν διασκέδασιν, ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον νὰ ζήσωσιν ὁ εἰς διὰ τοῦ ἄλλου· οὔτε ἤθελε χρησιμεύει ποσῶς τὸ ἐμπόριον, δι' οὗ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου διατηρεῖται· και προσέτι ὁ φθόνος ὁ ἐκ τῆς ἀναπορευκτοῦ ἀντιζηλίας ἤθελεν ἐπιφέρειν ὀλέθρια δεινὰ. Τὴν φιλόανθρωπον δὲ ταύτην και προνοητικὴν διανομήν τοῦ Παντοκράτορος ὀφείλει ἕκαστος ἡμῶν νὰ προσέχη μὴ καταχρᾶται, ἀλλὰ τὰς διαφόρους ἡμῶν διαθέσεις και δυνάμεις νὰ μεταχειρίζωμεθα πρὸς ὄφελος τῆς κοινωνίας, και προσέτι μῆτε νὰ ἐπεμβαίνωμεν ὁ εἰς εἰς τοῦ ἄλλου τὸ ἐπάγγελμα, μῆτε νὰ κλίνωμεν εἰς τὸ μέμφεσθαι ἀλλήλων τὰς διασκεδάσεις.